

Meer maatwerk & samenhang met de zorgstandaard

Meer maatwerk bij Stoppen met Roken

Op 14 juli 2014 waren de Long Alliantie Nederland en het Kwaliteitsinstituut op bezoek bij de Zorggroep Regio Oosterhout & omstreken (Zorroo). Wij spraken daar met de COPD-consulentes Adriënne van den Bosch en Joke Denis over het succes van het Stoppen-met-roken-programma dat Zorroo ontwikkelde. Voorheen schoot in de huisartsenpraktijk de begeleiding bij het stoppen met roken er nogal eens bij in. Maar nu heeft Zorroo voor alle patiënten begeleiding op maat.

Zorggroep Regio Oosterhout & omstreken (Zorroo) regelt in de regio Oosterhout de zorg voor patiënten met diabetes mellitus type 2, COPD, hart- en vaatziekten of psychische problemen. Daarnaast is voor alle patiënten het Stoppen-met-rokenprogramma beschikbaar. Zorroo werkt samen met het Amphia Ziekenhuis dat vestigingen heeft in Breda en Oosterhout. De belangrijkste zorgverzekeraars zijn CZ en VGZ.

Zorroo

Zorggroep Zorroo geeft aan huisartsen ondersteuning op het gebied van chronische zorg en helpt huisartsen bij het ontwikkelen, implementeren en borgen van zorg zoals beschreven in zorgstandaarden. Zo kan elke patiënt in de wijk efficiënte, snelle en laagdrempelige zorg op maat krijgen. Joke Denis, longfunctieanalist, en Adriënne van den Bosch, longverpleegkundige en stoppen-met-rokenconsulent, zijn goede bekenden in de regio: "De zorgverleners kennen je, ze weten dat wij aan de kwaliteit van zorg werken. Dat geeft vertrouwen en daardoor zijn de lijnen kort." Binnen de zorggroep krijgen Joke en Adriënne de ruimte om aan verbetering van zorg te werken. Zij bezoeken de huisartsenpraktijken een keer per kwartaal en hebben de mogelijkheid om daar waar nodig extra coaching te geven. Ze inventariseren de scholingsbehoefte en organiseren de scholing met betrekking tot COPD en Stoppen met Roken (SMR) bij de 40 aangesloten huisartsenpraktijken met 86 huisartsen en 45 POH's.

SMR-programma

Adriënne heeft het aandachtsgebied SMR onder haar hoede. Zij heeft in het verleden als longverpleegkundige en POH patiënten begeleid die wilden stoppen met roken. Zij merkte toen dat SMR bij de huisartsen verbeterd kon worden: "SMR vraagt intensieve begeleiding en kost dus veel tijd. Landelijk is het slagingspercentage van de stoppogingen niet hoog, ondanks uiteenlopende vormen van begeleiding. Het is een vak apart." Toen zij in 2011 in contact kwam met MIRO, een programma ter ondersteuning van tabaksverslavingszorg, zag Adriënne mogelijkheden om gestructureerde SMR-zorg op te zetten in de huisartsenpraktijken in de regio. Adriënne: "Met een selecte groep huisartsen en POH's hebben we de masterclass Stoppen met roken gevolgd. Deze masterclass is ontwikkeld door verslavingsarts Trudy Tromp-Beelen van Jellinek." In samenwerking met MIRO is de masterclass aangepast aan de behoefte van huisartsen. Adriënne: "Het gaat om de verbinding tussen de theorie over SMR en de soms weerbarstige praktijk." Zo is een gestructureerd programma ontstaan met vier modules: module 'overwegen', module 1^e lijn, module 1,5^e lijn en groepsbegeleiding. Er is nu een praktische handleiding voor POH's die mensen begeleiden die willen stoppen met roken. Daarnaast biedt Zorroo nu ook maatwerk-begeleiding voor patiënten die intensievere ondersteuning nodig hebben of bij wie eerdere stoppogingen mislukt zijn. Het SMR-

programma heeft als kernelementen de motiverende gespreksvoering, een leefstijltraining en een werkboek (ook beschikbaar als app) ter ondersteuning van het zelfmanagement. Het programma biedt per consult een structuur voor het bespreken van diverse onderwerpen en het oefenen van vaardigheden met betrekking tot stoppen met roken. Adriënne: "Dat geeft duidelijkheid. Het is belangrijk gebleken de dingen te concretiseren, zoals de gesprekken met de patiënt: Op welk moment stel je welke vragen? Hoe maak je dingen bespreekbaar?"

Effectief

Met behulp van het Zorroo stoppen met rokenprogramma is 34% na een jaar nog steeds gestopt. Gezien het landelijk gemiddelde van 11% is Zorroo hier trots op. Voor mensen die nog niet voldoende gemotiveerd zijn om te gaan stoppen met roken, is de 1e module "overwegen" beschikbaar. Zij krijgen wel informatie en eventueel een verkennend gesprek met de POH, maar worden (nog) niet behandeld. In twee consulten van 20 minuten onderzoeken de POH en de patiënt samen de motivatie en bepalen of deelnemen aan het programma haalbaar is.

Niet alleen de huisartsen en POH's die bij Zorroo zijn aangesloten, passen deze opzet toe naar volle tevredenheid en met positieve waardering door de patiënten. Het programma wordt namelijk ook in de tweede lijn toegepast. "We hebben een halve dag per week een rookstop-coach in het Amphia Ziekenhuis. De contacten met de specialisten in het Amphia Ziekenhuis zijn goed, zij staan open voor innovatie en verwijzen hun patiënten naar ons", vertelt Adriënne. Maar Adriënne wil meer zorgverleners en patiënten bereiken. "We krijgen van andere zorggroepen en huisartsen veel positieve reacties op de inhoudelijke kant van ons SMR-programma. Echter, als het om het implementeren ervan gaat in hun eigen praktijk, dan komen de bezwaren tijd en geld naar voren. Terwijl het dan eigenlijk gaat om prioriteit." Dat is jammer, want er is bijna niets dat zoveel gezondheidswinst oplevert als stoppen met roken. Niet voor niets is SMR een onderdeel van de zorgstandaarden COPD, diabetes en cardiovasculair risicomanagement.

Huisartsen en POH's van andere zorggroepen die hun SMR-begeleiding op een hoger plan willen brengen en zich hiervoor willen inzetten, kunnen het Zorroo Stoppen-met-rokenprogramma overwegen. Adriënne en Joke willen hen graag bij de implementatie hiervan ondersteunen.

Ook interesse?

Door te onderkennen dat de SMR-begeleiding voor patiënten verbeterd kon worden, heeft Zorroo de aanzet gegeven tot meer maatwerk voor de patiënten. Het afstemmen met en betrekken van zorgverleners in zowel de eerste als de tweede lijn en de zorgverzekeraars, maakte dat het SMR-programma voorziet in de behoefte. Het SMR-programma vraagt slechts een bescheiden en eenmalige investering die al na een jaar een positief rendement oplevert. Voor geïnteresseerde zorggroepen en huisartspraktijken is materiaal beschikbaar. Adriënne: "Niemand hoeft van nul af aan te beginnen. Natuurlijk zullen andere zorggroepen met de bij hen aangesloten zorgverleners en hun voornaamste zorgverzekeraars tot overeenstemming moeten komen, maar de praktische insteek van ons SMR-programma zal hen daarbij voldoende houvast bieden. Zorroo wil graag zijn kennis en ervaring delen en kan eventueel adviezen geven voor de implementatie. Vragen staat vrij!"